

Justitieutskottets verksamhet riksmötet 2021/22

Justitieutskottets ämnesområden

Justitieutskottet bereder ärenden om

- domstolarna
- arrendenämnderna och hyresnämnderna
- åklagarväsendet
- polisväsendet
- rättsmedicinen
- kriminalvården
- brottsbalken, rättegångsbalken och lagar som ersätter eller har nära samband med föreskrifter i dessa balkar
- anslag inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet.

Utskottets sammansättning

Inledning

Under riksmötet 2021/22 hade utskottet den sammansättning som framgår nedan. Fem av ledamöterna tillhörde Socialdemokraterna, tre Moderaterna, tre Sverigedemokraterna, en Centerpartiet, en Vänsterpartiet, två Kristdemokraterna, en Liberalerna och en Miljöpartiet.

Ordförande i utskottet var Fredrik Lundh Sammeli (S) och vice ordförande var Andreas Carlson (KD).

För att säkra bemanningen i utskotten under covid-19-pandemin har riksdagen fattat beslut om att utöka antalet suppleantplatser i utskotten. I princip alla ledamöter har därigenom haft möjlighet att tjänstgöra i alla utskott.

Ledamöter

1. Fredrik Lundh Sammeli (S), ordförande
2. Johan Forssell (M)
3. Petter Löberg (S)
4. Louise Meijer (M)
5. Adam Marttinen (SD)
6. Maria Strömkvist (S)
7. Johan Hedin (C)
8. Linda Westerlund Snecker (V)
9. Ellen Juntti (M)
10. Katja Nyberg (SD)
11. Gustaf Lantz (S)
12. Andreas Carlson (KD), vice ordförande
13. Carina Ödebrink (S)
14. Johan Pehrson (L), t.o.m. 2022-04-22
Juno Blom (L), fr.o.m. 2022-04-22
15. Bo Broman (SD), t.o.m. 2021-10-20
Tobias Andersson (SD), fr.o.m. 2021-10-20
16. Rasmus Ling (MP), t.o.m. 2022-01-11
Martin Marmgren (MP), fr.o.m. 2022-01-11
17. Ingemar Kihlström (KD)

Suppleanter

1. Gustaf Lantz (S), t.o.m. 2021-10-13
2. Anna Wallentheim (S), fr.o.m. 2021-10-13
3. Mikael Damsgaard (M)
4. Hans Hoff (S), t.o.m. 2022-01-14
5. Ibrahim Baylan (S), fr.o.m. 2022-01-14
6. Sten Bergheden (M)
7. Serkan Köse (S)
8. Malin Björk (C)
9. Jessica Thunander (V)
10. David Josefsson (M)
11. Per Söderlund (SD)
12. Sanne Lennström (S)
13. Robert Halef (KD)
14. Heléne Björklund (S)
15. Juno Blom (L), t.o.m. 2022-04-22
16. Johan Pehrson (L), fr.o.m. 2022-04-14
17. Jörgen Grubb (SD)
18. Karolina Skog (MP)
19. Cecilie Tenfjord Toftby (M)
20. Lars Andersson (SD)
21. Richard Jomshof (SD)
22. Robert Hannah (L)
23. Lina Nordquist (L)
24. Pernilla Stålhammar (MP), t.o.m. 2021-11-30
25. Helena Vilhelmsson (C)
26. Hanna Gunnarsson (V)
27. Magnus Oscarsson (KD)
28. Tuve Skånberg (KD)
29. Jonny Cato (C)
30. Mattias Ottosson (S)
31. Adnan Dibrani (S)
32. Jessica Rosencrantz (M)
33. Gudrun Nordborg (V)
34. Axel Hallberg (MP), fr.o.m. 2021-10-12
35. Tobias Andersson (SD), fr.o.m. 2021-10-12
36. Ebba Hermansson (SD), t.o.m. 2021-12-17
37. Ibrahim Baylan (S), fr.o.m. 2021-12-20 t.o.m. 2022-06-29
38. Rasmus Ling(MP), fr.o.m. 2021-01-12
39. Janine Alm Ericson (MP), fr.o.m. 2021-01-12
40. Maria Ferm (MP), fr.o.m. 2021-01-12
41. Pontus Andersson (SD), fr.o.m. 2022-10-14

Extra suppleanter

Som angetts ovan är antalet suppleantplatser i utskottet utökat sedan våren 2020 med anledning av coronapandemin. Det totala antalet suppleantplatser i utskottet har därmed varit 321 under riksmötet 2020/21.

Kansli

Utskottet biträdades av ett kansli bestående av

Thomas Lindstam, kanslichef

Elizabeth Lindell, föredragande

Mushka Pistol, föredragande

Erik Öström, föredragande

Rebecca Hellgren, föredragande

Martin Englund Krafft, föredragande, fr.o.m. 2022-01-17

Sara Dadnahal, utskottshandläggare, fr.o.m. 2022-03-01

Virpi Torkkola, utskottsassistent

Föredraganden vid finansutskottet Malcolm Pettersson tjänstgjorde som extra föredragande fr.o.m. 2021-09-27 t.o.m. 2021-12-31.

Utskottets verksamhet

Inledning

Covid-19-pandemin hade fortsatt påverkan på riksdagsarbetet under riksmötet 2021/22. Inför hösten 2021 träffade talmannen och gruppledarna en överenskommelse om riksdagsarbetet under hösten mot bakgrund av covid-19-pandemin. För kammarens del innebar överenskommelsen en återgång till normala arbetsformer efter riksmötets öppnande. Den fortsatta smittspridningen av covid-19 medförde dock att gruppledarna i januari 2022 träffade en överenskommelse om att endast 249 ledamöter skulle delta i voteringarna i kammaren. Gruppledarnas överenskommelse tillämpades under perioden den 18 januari–13 februari 2022.

För utskottets del innebar överenskommelsen om riksdagsarbetet under hösten 2021 bl.a. att kammarens beslut den 17 juni 2020 om att tills vidare medge att utskotten skulle få besluta om deltagande på distans vid utskottssammanträden inte skulle upphävas. Enligt överenskommelsen var det samtidigt upp till varje utskott att på eget ansvar avgöra när det var motiverat att hålla sammanträden med fysiskt deltagande, och utskotten skulle ges möjlighet att varje vecka ha sammanträde i en lokal där det var möjligt att hålla avstånd. Möjligheten att sammanträda i större salar tisdagar respektive torsdagar fördelades enligt ett schema. De utskott som bedömde att den egna sessionsalen gav tillräckliga möjligheter att hålla avstånd kunde på eget ansvar använda den. Om utskotten medgav deltagande på distans skulle detta gälla för samtliga ledamöter utom den ledamot som ledde utskottssammanträdet.

I oktober beslutade kammaren att fr.o.m. den 25 oktober 2021 upphäva medgivandet för utskotten att besluta om deltagande på distans vid utskottssammanträden. Den 20 december 2021 beslutade talmannen i enlighet med tilläggsbestämmelse 7.16.1 riksdagsordningen att tills vidare åter medge att utskotten fick besluta om deltagande på distans vid utskottssammanträden. I februari beslutade kammaren att fr.o.m. den 21 februari 2022 upphäva talmannens medgivande. Riksdagsarbetet återgick därefter fullt ut till normala arbetsformer.

Under riksmötet höll utskottet 33 sammanträden. Den totala sammanträdestiden uppgick till ca 30 timmar. Sammanträdena har genomförts i enlighet med de överenskommelser som träffats mellan talmannen och gruppledarna mot bakgrund av covid-19-pandemin.

Under riksmötet behandlade utskottet 25 propositioner och fem skrivelser från regeringen samt en skrivelse från JPSG-delegationen. Utskottet behandlade vidare 154 motionsyrkanden som hade väckts med anledning av dessa propositioner och skrivelser. Vidare behandlades 1 726 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Sammanlagt lämnade utskottet 52 betänkanden och två utlåtanden till kammaren. Utskottet föreslog 126 tillkännagivanden till regeringen. Dessutom lämnade utskottet nio yttranden till andra utskott. Utskottets verksamhet

bestod även av arbete med EU-frågor, utvärdering och uppföljning samt forsknings- och framtidsfrågor. Utskottet deltog i ett antal konferenser och möten.

Betänkanden och utlåtanden

Utskottet lämnade under riksmötet följande betänkanden och utlåtanden till kammaren.

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet (JuU1)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens budgetproposition 2021/22:1 utgiftsområde 4 Rättsväsendet och ett trettiotal yrkanden i motioner från allmänna motionstiden som påverkade anslagen inom utgiftsområdet för 2022.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anvisa anslagen för 2022 och be-
myndiga regeringen att ingå ekonomiska åtaganden inom utgiftsområde 4
Rättsväsendet i enlighet med ett förslag som lagts fram gemensamt av Mode-
raterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna under utskottets bered-
ning av ärendet. De föreslagna anslagen uppgick till ca 63 miljarder kronor för
2022. Utskottets förslag avvek från budgetpropositionen när det gällde ansla-
gen till Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Åklagarmyndigheten, Sveriges
Domstolar och Kriminalvården. I fråga om övriga anslag och beställningsbe-
myndigandena inom utgiftsområdet fanns det inga avvikelser mellan utskot-
tets förslag och förslaget i budgetpropositionen. Utskottet avstyrkte Center-
partiets, Vänsterpartiets och Liberalernas anslagsförslag.

I betänkandet fanns en reservation och fyra särskilda yttranden. Ledamö-
terna från Socialdemokraterna, Centerpartiet, Vänsterpartiet, Miljöpartiet och
Liberalerna avstod från ställningstagande och redovisade i stället sina övervä-
ganden i särskilda yttranden.

Riksdagen biföll utskottets förslag.

Nya regler om husrannsakan för att söka efter vapen och andra farliga föremål (JuU2)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2020/21:216 Nya
regler om husrannsakan för att söka efter vapen och andra farliga föremål, fem
yrkanden i följdmotioner och fem yrkanden i motioner från allmänna motions-
tiden 2021/22.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens förslag. Vidare fö-
reslog utskottet med anledning av motionsyrkanden ett tillkännagivande om
att regeringen bör utreda frågan om att ge polisen befogenhet att i brottsföre-
byggande syfte söka efter vapen och andra farliga föremål i enskilda lägen-
hetsförråd. Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkan-
den.

I betänkandet fanns tre reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Ett starkare skydd för Sveriges säkerhet (JuU3)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2020/21:194 Ett starkare skydd för Sveriges säkerhet. Inga följdmotioner väcktes med anledning av propositionen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens förslag.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Aggressionsbrottet i svensk rätt och svensk straffrättslig domsrätt (JuU4)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2020/21:204 Aggressionsbrottet i svensk rätt och svensk straffrättslig domsrätt och ett yrkande i en följdmotion.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens lagförslag och avslå motionsyrkandet.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Slopad straffrabatt för unga myndiga vid allvarlig brottslighet (JuU5)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2021/22:17 Slopad straffrabatt för unga myndiga vid allvarlig brottslighet och tio yrkanden i följdmotioner.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens förslag. Utskottet föreslog vidare med anledning av motionsyrkanden även ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med ett lagförslag som innebär att straffrabatten för unga myndiga lagöverträdare slopas för samtliga brott. Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns åtta reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Utökade möjligheter att använda tidiga förhör (JuU6)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2020/21:209 Utökade möjligheter att använda tidiga förhör och sju yrkanden i följdmotioner.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens förslag. Utskottet föreslog vidare med anledning av motionsyrkanden även tre tillkännagivanden. Tillkännagivandena rörde i korthet följande frågor:

- utökade möjligheter att ta upp bevis i domstol under förundersökningen och förberedelsen i brottmål
- utökade möjligheter att använda vittnesattester som bevis
- utökade möjligheter att åberopa berättelser från förhör inför en brottsbekämpande myndighet som bevis.

I betänkandet fanns tre reservationer. Samtliga handlade om att det inte borde göras tillkännagivanden till regeringen.

Riksdagen biföll en reservation (S, C, V, MP) som innebar att det inte skulle göras något tillkännagivande om ökade möjligheter att ta upp bevis i domstol före huvudförhandling och biföll i övrigt utskottets förslag till beslut.

Utökade möjligheter att avgöra mål på handlingarna i allmän domstol (JuU7)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2020/21:214 Utökade möjligheter att avgöra mål på handlingarna i allmän domstol och två yrkanden i en följdmotion.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens lagförslag och avslå samtliga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns två reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Skärpta straff för våld och andra kränkningar i nära relationer (JuU8)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2020/21:217 Skärpta straff för våld och andra kränkningar i nära relationer och ca 30 yrkanden i följdmotioner.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens förslag. Utskottet föreslog vidare med anledning av motionsyrkanden även fyra tillkännagivanden. Tillkännagivandena rörde i korthet följande frågor:

- att maxstraffet för fridskränkingsbrotten bör höjas
- att regeringen bör tillsätta en utredning som presenterar förslag på hur kontaktförbud ska kunna utfärdas vid fler situationer än i dag
- utredningen ska även lämna förslag på hur fotboja ska kunna användas oftare vid kontaktförbud, särskilt vid våld i nära relationer
- utredningen ska slutligen föreslå hur särskilt utvidgat kontaktförbud ska användas oftare och hur det geografiska området tydligare än i dag ska kunna omfatta ett större område, såsom en kommun.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns 16 reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Anpassningar av svensk lag till EU:s förordningar om Schengens informationssystem (JuU9)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2020/21:222 Anpassningar av svensk lag till EU:s förordningar om Schengens informationssystem och fyra yrkanden i följdmotioner.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens förslag och avslå samtliga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns tre reservationer och ett särskilt yttrande.
Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Skärpta straff för grova trafikbrott (JuU10)

I betänkandet behandlade utskottet 19 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22 inom området grova trafikbrott.

Utskottet föreslog med anledning av motionsyrkanden två tillkännagivanden, dels om att regeringen skyndsamt ska återkomma med ett lagförslag om skärpta straff för grova trafikbrott och dels återkomma om ett förslag om förbud mot s.k. eftersupning.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns tre reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Lättnader i tillståndsplikten för ljuddämpare (JuU11)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2021/22:46 Lättnader i tillståndsplikten för ljuddämpare, fyra yrkanden i följdmotioner och ett yrkande i en motion från allmänna motionstiden 2021/22.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens förslag. Utskottet föreslog även med anledning av motionsyrkanden ett tillkännagivande till regeringen om att den ska tillse att en vapenägare som gör sig av med ett vapen har rätt att behålla tillhörande ljuddämpare, och att den som har eller har haft vapenlicens som inte har blivit återkallad ska ha rätt att behålla sina tidigare införskaffade ljuddämpare. I betänkandet fanns vidare ett motivuttalande av utskottet.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns tre reservationer och ett särskilt yttrande.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Riksrevisionens rapport om effektiviteten i Polismyndighetens arbete med information till brottsutsatta (JuU12)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens skrivelse 2021/22:57 Riksrevisionens rapport om effektiviteten i Polismyndighetens arbete med information till brottsutsatta, två yrkanden i följdmotioner och ett yrkande i en motion från allmänna motionstiden 2021/22.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle lägga regeringens skrivelse till handlingarna. Utskottet föreslog även med anledning av motionsyrkanden ett tillkännagivande till regeringen om att förbättra Polismyndighetens arbete med information till brottsutsatta i enlighet med Riksrevisionens rekommendationer.

I betänkandet fanns en reservation.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

2021 års redogörelse för tillämpningen av lagen om särskild utlänningskontroll (JuU13)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens skrivelse 2021/22:73 2021 års redogörelse för tillämpningen av lagen om särskild utlänningskontroll och två yrkanden i en följdmotion.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle lägga regeringens skrivelse till handlingarna. Utskottet föreslog vidare med anledning av motionsyrkanden även ett tillkännagivande till regeringen om att den senast den 31 mars 2022 ska tillsätta den utredning som enligt två tidigare tillkännagivanden ska se över vilka ytterligare åtgärder som behöver vidtas för att samhället ska kunna skydda sig mot personer som anses utgöra ett säkerhetshot.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå ett motionsyrkande om diplomatiska garantier.

I betänkandet fanns två reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Redovisning av användningen av hemliga tvångsmedel under 2020 (JuU14)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens skrivelse 2021/22:79 Redovisning av användningen av hemliga tvångsmedel under 2020. Inga följdmotioner väcktes med anledning av skrivelsen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle lägga regeringens skrivelse till handlingarna.

Riksdagen biföll utskottets förslag.

Modernare regler för att använda tvångsmedel (JuU15)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2021/22:119 Modernare regler för användningen av tvångsmedel, ett yrkande i en följdmotion och åtta yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens förslag och avslå samtliga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns en reservation.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Riksrevisionens rapport om polisens och åklagarnas arbete mot internetrelaterade sexuella övergrepp mot barn (JuU16)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens skrivelse 2021/22:105 Riksrevisionens rapport om polisens och åklagarnas arbete mot internetrelaterade sexuella övergrepp mot barn och nio yrkanden i följdmotioner.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle lägga regeringens skrivelse till handlingarna. Utskottet föreslog även med anledning av motionsyrkanden fyra till-

kännagivanden till regeringen. Tillkännagivandena rörde i korthet följande frågor:

- Regeringen bör säkerställa att Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten vidtar åtgärder i enlighet med Riksrevisionens rekommendationer.
- Regeringen bör säkerställa att verksamheten vid barnhusen blir mer enhetlig, håller hög kvalitet och är tillgänglig för alla utsatta barn och unga, i enlighet med rekommendationen i Riksrevisionens rapport.
- Regeringen bör säkerställa att det finns tillräckligt många färdigutbildade barnförhållare.
- Regeringen bör ta initiativ till en översyn av sekretessreglerna på området.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns tre reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Ett särskilt brott för hedersförtryck (JuU17)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2021/22:138 Ett särskilt brott för hedersförtryck, elva yrkanden i följdmotioner och tolv yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens förslag. Utskottet föreslog även med anledning av motionsyrkanden ett tillkännagivande till regeringen om att det nya brottet hedersförtryck bör omfattas av förlängd preskriptionstid, dvs. att preskriptionstiden ska räknas från att målsäganden fyller eller skulle ha fyllt 18 år. Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns nio reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Tillträdesförbud till badanläggningar och bibliotek (JuU18)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2021/22:108 Tillträdesförbud till badanläggningar och bibliotek, fyra yrkanden i följdmotioner och sex yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens förslag. Utskottet föreslog också två tillkännagivanden till regeringen med anledning av motionsyrkanden, dels att de strängare regler om tillträdesförbud som föreslås för bibliotek också bör gälla för badanläggningar och butiker, dels att tillträdesförbud bör kunna meddelas i fler situationer än i dag. Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns fyra reservationer.

Riksdagen biföll dels en reservation (S, C, V, MP) som innebar att det inte skulle göras något tillkännagivande om att låta den strängare regeln gälla även för badanläggningar och butiker, dels en reservation (S, C, V, MP) som innebar att det inte skulle göras något tillkännagivande om att utöka möjligheterna

att meddela tillträdesförbud. I övrigt biföll riksdagen utskottets förslag till beslut.

Riksrevisionens rapport om ersättning till rättsliga biträden i brottmål (JuU19)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens skrivelse 2021/22:109 Riksrevisionens rapport om ersättning till rättsliga biträden i brottmål, sex yrkanden i följdmotioner och ett yrkande i en motion från allmänna motionstiden 2021/22.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle lägga regeringens skrivelse till handlingarna. Vidare föreslog utskottet även med anledning av motionsyrkanden ett tillkännagivande till regeringen om att den ska göra en översyn av regelverket för ersättning till rättsliga biträden i brottmål, i enlighet med Riksrevisionens rekommendation. Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns tre reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Preventiva tvångsmedel för att förhindra allvarlig brottslighet (JuU20)

Med stöd av sin initiativrätt enligt 9 kap. 16 § riksdagsordningen föreslog utskottet att riksdagen skulle tillkännage för regeringen att den ska besluta om tilläggsdirektiv till utredningen Preventiva tvångsmedel för att förhindra allvarlig brottslighet. Utskottet föreslog att utredningen genom ett tilläggsdirektiv skulle få i uppdrag att föreslå hur de brottsbekämpande myndigheterna dels kan få ökade möjligheter att använda preventiva tvångsmedel för att upptäcka och/eller förhindra allvarlig brottslighet som förekommer i kriminella nätverk, dels nya möjligheter att använda husrannsakan för att upptäcka och/eller förhindra allvarlig brottslighet.

I betänkandet fanns en reservation.

Riksdagen biföll reservationen (S, C, V, MP) som innebar att det inte skulle göras ett tillkännagivande om ett tilläggsdirektiv till utredningen.

Tillfälligt omhändertagande av villkorligt frigivna och skyddstillsynsdömda (JuU21)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2021/22:193 Tillfälligt omhändertagande av villkorligt frigivna och skyddstillsynsdömda. Inga följdmotioner väcktes med anledning av propositionen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens förslag.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Polisfrågor (JuU22)

I betänkandet behandlade utskottet tre yrkanden från allmänna motionstiden 2020/21 och ca 500 yrkanden från allmänna motionstiden 2021/22.

Utskottet föreslog med anledning av motionsyrkanden att riksdagen skulle göra åtta tillkännagivanden till regeringen. Förslagen rörde i korthet följande frågor:

- antalet poliser
- forensisk verksamhet
- beredskapspolis
- renodling av polisens arbetsuppgifter
- förhör av misstänkta för sexualbrott
- skydd av identitetsuppgifter
- ordningsvakter
- tullverkets befogenheter.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden, bl.a. med hänvisning till pågående utrednings- och beredningsarbete.

I betänkandet fanns 64 reservationer och sex särskilda yttranden.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Straffrättsliga frågor (JuU23)

I betänkandet behandlade utskottet ca 280 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle göra 13 tillkännagivanden till regeringen med anledning av motionsyrkanden om straffrättsliga frågor. Förslagen rörde i korthet följande frågor:

- illegala vägspärrar
- skärpta straff för sexualbrott
- skärpt straff för våldtäkt
- grovt sexuellt ofredande
- köp av sexuell handling av barn
- skärpt straff för grov stöld
- skärpt straff för våld mot tjänsteman
- straffrättsligt skydd för skolpersonal
- skärpta straff för grov organiserad brottslighet
- skärpt straff för narkotikabrott
- översyn av bestämmelserna om preskription
- skärpt straffmätning vid flerfaldig brottslighet
- förvaring.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden, bl.a. med hänvisning till pågående utrednings- och beredningsarbete.

I betänkandet fanns 52 reservationer och sju särskilda yttranden.

Riksdagen biföll fyra reservationer (S, C, V, MP) som innebar att det inte skulle göras några tillkännagivanden i följande frågor:

- kriminalisering av s.k. illegala vägsärrar
- skärpta straff för sexualbrott
- skärpt straff för våld mot tjänsteman
- förvaring.

I övrigt biföll riksdagen utskottets förslag till beslut.

Processrättsliga frågor (JuU24)

I betänkandet behandlade utskottet ca 140 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle göra elva tillkännagivanden till regeringen med anledning av motionsyrkanden om processrättsliga frågor. Förslagen rörde i korthet följande frågor:

- kamerabevakning i sjukvården
- kravet på tillstånd till kamerabevakning för kommuner och regioner
- att knyta tillstånd till hemlig avlyssning eller övervakning av elektronisk kommunikation till en person
- platskrav vid hemlig dataavläsning
- datalagring
- förundersökningsbegränsning, direktavskrivning och åtalsunderlåtelse
- införande av ett system med kronvittnen
- ytterligare åtgärder för att stärka skyddet av vittnen
- konsekvenser för den som inte infinner sig till rättegång
- rätten till målsägandebiträde i överrätt
- Sveriges rättshjälpsavtal med Hongkong.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden, bl.a. med hänvisning till pågående utrednings- och beredningsarbete.

I betänkandet fanns 40 reservationer och fyra särskilda yttranden.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Kriminalvårdsfrågor (JuU25)

I betänkandet behandlade utskottet ca 140 yrkanden från allmänna motionstiden 2020/21 och 2021/22.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle göra åtta tillkännagivanden till regeringen med anledning av motionsyrkanden om kriminalvårdsfrågor. Förslagen rörde i korthet följande frågor:

- införande av ett nationellt avhopparprogram
- hjälplinjen vid oönskad sexualitet (Preventell)
- påföljd och behandling för personer som begår sexualbrott
- kriminalisering av rymningar och avvikelser

- fler anstaltsplatser
- biträdande övervakare
- åtgärder för att öka antalet överföranden av dömda utländska medborgare till deras respektive hemländer
- ta bort presumptionen för villkorlig frigivning.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns 27 reservationer och nio särskilda yttranden.

Riksdagen biföll dels en reservation (S, C, V, MP) som innebar att det inte skulle göras ett tillkännagivande om att skärpa reglerna för villkorlig frigivning, dels i övrigt utskottets förslag till beslut.

Våldsbrott och brottsoffer (JuU26)

I betänkandet behandlade utskottet ca 220 yrkanden från allmänna motionstiden 2021/22.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle göra sex tillkännagivanden till regeringen med anledning av motionsyrkanden om våldsbrott och brottsoffer. Förslagen rörde i korthet följande frågor:

- utredning vid dödligt våld i nära relationer
- brott mot äldre
- ökad användning av kontaktförbud för brottsmisstänkta och deras närstående
- barnahus
- handläggningen av utredningar vid brott mot barn
- statistik.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns 43 reservationer och sju särskilda yttranden.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Unga lagöverträdare (JuU27)

I betänkandet behandlade utskottet ca 90 yrkanden från allmänna motionstiden 2021/22.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle göra 13 tillkännagivanden till regeringen med anledning av motionsyrkanden om unga lagöverträdare. Förslagen rör i korthet följande frågor:

- kvarhållande av barn
- sänkt gräns för häktning av unga
- drogtestar av barn under 15 år
- åtgärder mot ungdomsrånen
- utredning av brott som begås av barn under 15 år
- bevistalan
- ungdomsdomstolar

- slopad straffrabatt för unga myndiga
- organisatoriskt ansvar för unga lagöverträdare
- skärpning av påföljden ungdomsövervakning
- ansvaret för sluten ungdomsvård
- placering av unga på Sis-hem
- ungdomshäkten och ungdomsfängelser.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns 32 reservationer och fem särskilda yttranden.

Riksdagen biföll sju reservationer (S, C, V, MP) som innebar att det inte skulle göras några tillkännagivanden i följande frågor:

- kvarhållande av barn
- sänkt gräns för häktning av unga
- drogtestar av barn under 15 år
- ungdomsdomstolar
- organisatoriskt ansvar för unga lagöverträdare
- skärpning av påföljden ungdomsövervakning
- ungdomshäkten och ungdomsfängelser.

I övrigt biföll riksdagen utskottets förslag till beslut.

Vapenfrågor (JuU28)

I betänkandet behandlade utskottet ca 80 yrkanden från allmänna motionstiden 2021/22.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle göra 13 tillkännagivanden till regeringen med anledning av motionsyrkanden om unga vapenfrågor. Förslagen rör i korthet följande frågor:

- EU:s vapendirektiv
- översyn av vapenlagstiftningen
- ny tillståndsmyndighet för vapenlicensärenden
- handläggning av vapenlicensärenden
- tidsbegränsade licenser
- synnerliga skäl i vapenlagen
- licenshantering vid vapenbyte
- krav för vapenlicens
- utökad vapengarderob
- europeiskt skjutvapenpass
- handel med vapen
- tillsyn av skjutbanor
- regelverket för vapensamlare.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns 16 reservationer och sex särskilda yttranden.

Riksdagen biföll dels en reservation (S, C, V, MP) som innebar att regeringen skyndsamt ska tillsätta en ny utredning som tar fram ett förslag som både

uppfyller de krav som EU:s vapendirektiv ställer och kan få stöd i riksdagen, dels en reservation (S, C, V, MP) som innebar att denna utredning får i uppdrag att även se över vapenfrågorna i stort och dels i övrigt utskottets förslag.

Terrorism (JuU29)

I betänkandet behandlade utskottet ca 50 yrkanden från allmänna motionstiden 2021/22.

Utskottets föreslog att riksdagen skulle avslå motionsyrkanden om terrorism, bl.a. med hänvisning till pågående utrednings- och beredningsarbete.

I betänkandet fanns 18 reservationer och fem särskilda yttranden.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Nytt regelverk för kvalificerade säkerhetsärenden (JuU30)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2021/22:131 Nytt regelverk för kvalificerade säkerhetsärenden, 16 yrkanden i följdmotioner och 19 yrkanden från allmänna motionstiden 2021/22.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens förslag. Utskottet föreslog också sex tillkännagivanden till regeringen med anledning av motionsyrkanden. Förslagen rörde i korthet följande frågor:

- ny försvarsgrund
- tvångsmedel
- ny utredning om kvalificerade säkerhetsärenden
- diplomatiska garantier
- registrering av biometriska personuppgifter
- begränsning av ekonomiska rättigheter.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns 13 reservationer.

Riksdagen biföll fem reservationer (S, C, V, MP) som innebar att det inte skulle göras några tillkännagivanden i följande frågor:

- tvångsmedel
- ny utredning om kvalificerade säkerhetsärenden
- diplomatiska garantier
- registrering av biometriska personuppgifter
- begränsning av ekonomiska rättigheter.

I övrigt biföll riksdagen utskottets förslag till beslut.

En samlad straffrättslig terrorismlagstiftning (JuU31)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2021/22:133 En samlad straffrättslig terrorismlagstiftning, tolv yrkanden i följdmotioner och tio yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens förslag. Utskottet föreslog vidare att riksdagen skulle göra tre tillkännagivanden till regeringen med anledning av motionsyrkanden. Förslagen rörde i korthet att

- brottet samröre med terroristorganisation bör få ett vidare tillämpningsområde än i dag
- deltagande i en terroristorganisation bör kriminaliseras
- straffen för terroristbrott bör skärpas ytterligare.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns åtta reservationer.

Riksdagen biföll tre reservationer (S, C, V, MP) som innebar att det inte skulle göras några tillkännagivanden i följande frågor:

- samröre med terroristorganisation
- deltagande i terroristorganisation
- skärpta straff för terroristbrott.

I övrigt biföll riksdagen utskottets förslag till beslut.

Sekretess för ljuddämpare (JuU32)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2021/22:185 Sekretess för ljuddämpare. Inga följdmotioner väcktes med anledning av propositionen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens förslag.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Nya uppgifter om den tilltalades ålder i straffprocessen (JuU33)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2021/22:233 Nya uppgifter om den tilltalades ålder i straffprocessen och två yrkanden i följdmotioner.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle bifalla regeringens förslag och avslå två motionsyrkanden.

I betänkandet fanns en reservation.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Registrering av kontantkort – förbättrad tillgång till uppgifter för brottsbekämpande myndigheter (JuU34)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2021/22:183 Registrering av kontantkort – förbättrad tillgång till uppgifter för brottsbekämpande myndigheter och två yrkanden i följdmotioner.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens förslag till ändringar i lagen om elektronisk kommunikation med den ändringen att det ska införas en ikraftträdande- och övergångsbestämmelse. Utskottet föreslog vida-

re att riksdagen skulle avslå regeringens förslag till ändringen i lagen om införande av lagen om elektronisk kommunikation samt två motionsyrkanden.

I betänkandet fanns två reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

En stärkt rättsprocess och en ökad lagföring (JuU35)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2021/22:186 En stärkt rättsprocess och en ökad lagföring (i denna del), ca 20 yrkanden i följd-motioner och elva yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle bifalla regeringens förslag. Vidare föreslog utskottet att riksdagen i motiven till lagändringen i 15 kap. 1 § andra stycket brottsbalken ändrar innebörden av uttrycket allvarlig brottslighet i bestämmelsen om mened. Utskottet föreslog även två tillkännagivanden till regeringen med anledning av motionsyrkanden. Utskottet föreslog dels att ett kronvittnessystem ska införas som innebär att en misstänkt kan garanteras den straffreduktion som åklagaren erbjuder, dels att det bör utredas om brottet skyddande av brottsling ska kunna omfatta fler situationer än i dag. Till exempel bör brottet omfatta situationer där någon, till förmån för den som är misstänkt eller dömd för ett brott, under en brottsutredning lämnar falska uppgifter som kan påverka bevisläget.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns 16 reservationer och ett särskilt yttrande.

Riksdagen biföll dels en reservation (S, C, V, MP) som innebar att riksdagen inte skulle ändra innebörden av uttrycket allvarlig brottslighet genom ett motivuttalande, dels i övrigt utskottets förslag till beslut.

Effektivare bevisupptagning inom EU (JuU36)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2021/22:142 Effektivare bevisupptagning inom EU. Inga följdmotioner väcktes med anledning av propositionen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens förslag, med en mindre redaktionell justering av lagtexten.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Nya regler om informationsutbyte om brottmålsdomar i EU (JuU37)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2021/22:172 Nya regler om informationsutbyte om brottmålsdomar i EU och två yrkanden i en följdmotion.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens förslag och avslå motionsyrkandena.

I betänkandet fanns en reservation.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Skärpta straff för knivbrott (JuU38)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2021/22:192 Skärpta straff för knivbrott, sex yrkanden i följdmotioner och tre yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens förslag och avslå motionsyrkandena.

I betänkandet fanns fem reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Bättre tillgång till finansiell information i brottsbekämpningen (JuU39)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2021/22:127 Bättre tillgång till finansiell information i brottsbekämpningen. Inga följdmotioner väcktes med anledning av propositionen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens förslag.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Ett modernare straffrättsligt skydd mot hemfridsbrott och olaga intrång (JuU40)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2021/22:194 Ett modernare straffrättsligt skydd mot hemfridsbrott och olaga intrång, sex yrkanden i följdmotioner och ca 30 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens förslag. Vidare föreslog utskottet att riksdagen skulle göra två tillkännagivanden till regeringen med anledning av motionsyrkanden, dels att det bör införas en särskild brottskod för djurrätsrelaterad brottslighet och en ökad kartläggning göras av sådan brottslighet, dels att skyddet för eftersöksjägare m.fl. bör stärkas.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns åtta reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Skärpt syn på våldtäkt och andra sexuella kränkningar (JuU41)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2021/22:231 Skärpt syn på våldtäkt och andra sexuella kränkningar och 14 yrkanden i följdmotioner.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens förslag och att riksdagen, med anledning av motionsyrkanden, skulle göra ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen bör återkomma med ett förslag om att införa

ett grovt brott för köp av sexuell tjänst och utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling. Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns elva reservationer och två särskilda yttranden.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Ökad kontroll vid verkställighet av fängelsestraff med fotboja (JuU42)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2021/22:196 Ökad kontroll vid verkställighet av fängelse med fotboja och fem yrkanden i följdmotioner.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens förslag. Vidare föreslog utskottet att riksdagen skulle göra två tillkännagivanden till regeringen med anledning av motionsyrkanden. Enligt förslagen bör ett brottsoffers samtycke gälla som krav för verkställighet av fängelsestraff med fotboja, även i de fall där den dömda personen dömts för våld och hot mellan närstående som inte delar bostad eller som inte har en parrelation, t.ex. vid hedersrelaterade brott. Vidare bör de områden som omfattas av ett vistelseförbud vara större än den omedelbara närheten kring ett brottsoffers bostad.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns fem reservationer och ett särskilt yttrande.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Skärpt straff för gravfridsbrott (JuU43)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2021/22:195 Skärpt straff för gravfridsbrott, sju yrkanden i följdmotioner och tre yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens förslag och att riksdagen, med anledning av motionsyrkanden, skulle göra två tillkännagivanden till regeringen om att straffskalan för grovt gravfridsbrott bör motsvara straffskalan för grov mened, dvs. fängelse i lägst två och högst åtta år och att kvalifikationsgrunderna för att anse ett brott som grovt bör gälla när hantering av en avliden kropp försvårar en brottsutredning. Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå övriga motionsyrkanden.

I betänkandet fanns tre reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Nya verktyg mot gängkriminalitet (JuU44)

I betänkandet behandlade utskottet 20 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22. Utskottet föreslog, dels med anledning av motionsyrkanden, dels med stöd av sin initiativrätt enligt 9 kap. 16 § riksdagsordningen, att

riksdagen skulle göra sex tillkännagivanden till regeringen. Förslagen rörde i korthet följande frågor:

- förbättrade möjligheter att förverka tillgångar från kriminella
- tillfällig lagstiftning om preventiva tvångsmedel
- kriminalisering av deltagande i kriminell organisation
- införande av vistelseförbud
- effektivare användning av biometrisk information
- bättre informationsutbyte mellan myndigheter.

I betänkandet fanns sex reservationer.

Riksdagen biföll dels två reservationer (S, C, V, MP) om att det inte skulle göras några tillkännagivanden om tillfällig lagstiftning om preventiva tvångsmedel och om deltagande i kriminell organisation, dels i övrigt utskottets förslag till beslut.

Riksrevisionens rapport om Ekobrottsmyndighetens arbete mot den organiserade ekonomiska brottsligheten (JuU45)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens skrivelse 2021/22:205 Riksrevisionens rapport om Ekobrottsmyndighetens arbete mot den organiserade ekonomiska brottsligheten och åtta yrkanden i fyra följdmotioner.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle lägga regeringens skrivelse till handlingarna. Utskottet föreslog även med anledning av motionsyrkanden tre tillkännagivanden till regeringen. Förslagen rörde i korthet att regeringen bör

- göra en översyn av Ekobrottsmyndighetens (EBM) uppdrag och konstruktion
- utreda frågan om direktåtkomst för EBM till vissa register
- klargöra ansvarsförhållandena mellan EBM och Polismyndigheten när det gäller underrättelseverksamheten.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå ett motionsyrkande.

I betänkandet fanns två reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag.

Stärkt sekretess i domstol för kontaktuppgifter till enskilda (JuU46)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2021/22:186 En stärkt rättsprocess och en ökad lagföring (i denna del) och ett yrkande i en följdmotion.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta huvuddelen av regeringens förslag till ändringar i offentlighets- och sekretesslagen i de delar som avsåg stärkt sekretess för kontaktuppgifter till enskilda. Övriga delar av regeringens lagförslag behandlades i betänkande 2021/22:JuU35. Utskottet föreslog även

en övergångsbestämmelse som innebar att lagändringarna inte skulle gälla retroaktivt.

Vidare föreslog utskottet ett tillkännagivande till regeringen, med anledning av ett motionsyrkande, om att regeringen bör återkomma med en utförlig bedömning av hur stora de ökade kostnaderna med anledning av de föreslagna ändringarna i offentlighets- och sekretesslagen förväntas bli.

I betänkandet fanns en reservation.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Kompletteringar till EU:s nya gräns- och kustbevakningsförordning och förtydliganden i regler om unga lagöverträdare (JuU47)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2021/22:227 Kompletteringar till EU:s nya gräns- och kustbevakningsförordning och förtydliganden i regler om unga lagöverträdare. Inga följdmotioner väcktes med anledning av propositionen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens förslag.

I betänkandet fanns ett särskilt yttrande.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till direktiv om skydd för miljön genom straffrättsliga bestämmelser (JuU48)

I utlåtandet behandlade utskottet kommissionens förslag till direktiv om skydd för miljön genom straffrättsliga bestämmelser och om upphävande av direktiv (EG) 2008/99/EG (COM(2021) 851).

Utskottet ansåg att kommissionens förslag inte i alla delar var förenligt med subsidiaritetsprincipen och föreslog därför att riksdagen skulle lämna ett motiverat yttrande till Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande i enlighet med 10 kap. 3 § riksdagsordningen.

I utlåtandet fanns en reservation.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Redogörelse för verksamheten inom den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol och den svenska delegationens arbete under 2021 (JuU49)

I betänkandet behandlade utskottet redogörelse 2021/22:Europol1 Redogörelse för verksamheten inom den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol och den svenska delegationens arbete under 2021. Inga följdmotioner väcktes med anledning av redogörelsen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle lägga redogörelsen till handlingarna.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Subsidiaritetsprövning av förslag till förordning om åtgärder mot transportföretag som underlättar eller ägnar sig åt människohandel eller smuggling av migranter i samband med olaglig inresa till EU (JuU50)

I utlåtandet behandlade utskottet kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om åtgärder mot transportföretag som underlättar eller ägnar sig åt människohandel eller smuggling av migranter i samband med olaglig inresa till Europeiska unionens territorium (COM(2021) 753).

Utskottet föreslog att riksdagen skulle besluta att lämna ett motiverat yttrande till Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande i enlighet med 10 kap. 3 § riksdagsordningen. Utskottet ansåg att kommissionens förslag inte i alla delar var förenligt med subsidiaritetsprincipen.

I utlåtandet fanns en reservation.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

En oberoende utredning av de s.k. påskupploppen (JuU51)

Med stöd av sin initiativrätt enligt 9 kap. 16 § riksdagsordningen föreslog utskottet att riksdagen skulle tillkännage för regeringen att den omedelbart bör tillsätta en oberoende granskningskommission för att granska och utvärdera Polismyndighetens och regeringens agerande i samband med de s.k. påskupploppen.

I betänkandet fanns en reservation.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Rättelse i rättegångsbalken (JuU52)

Med stöd av sin initiativrätt enligt 9 kap. 16 § riksdagsordningen föreslog utskottet att riksdagen antar utskottets förslag till lag om ändring i rättegångsbalken. Förslaget syftar till att rätta en felaktig hänvisning i en bestämmelse i rättegångsbalken som uppstått på grund av ett förbiseende i ett tidigare lagstiftningsärende.

Riksdagen biföll utskottets förslag.

Biometri i brottsbekämpningen (JuU53)

Med stöd av sin initiativrätt enligt 9 kap. 16 § riksdagsordningen föreslog utskottet att riksdagen skulle tillkännage för regeringen om att ge Biometriutredningen tilläggsdirektiv. Enligt förslaget ska utredningen genom tilläggsdirektiv få i uppdrag att föreslå författningsändringar som innebär att polisen kan använda dna-baserade släktforskningsmetoder samt använda ansiktsbilder och fingeravtryck från brottsutredningar för att göra sökningar i olika register. Dessutom ska utredningstiden förkortas.

I betänkandet fanns en reservation.

Riksdagen biföll reservationen (S, C, V, MP) som innebar att riksdagen inte skulle göra något tillkännagivande till regeringen.

Åtgärder mot personer som blockerar vägar (JuU54)

Med stöd av sin initiativrätt enligt 9 kap. 16 § riksdagsordningen föreslog utskottet att riksdagen skulle tillkännage för regeringen att den bör vidta åtgärder för att säkerställa att de straffbestämmelser som kan tillämpas på personer som blockerar vägar eller genomför liknande aktioner är effektiva och ändamåls-enliga.

I betänkandet fanns en reservation.

Riksdagen biföll reservationen (S, C, V, MP) som innebar att riksdagen inte skulle göra något tillkännagivande till regeringen.

Yttranden till andra utskott

Utskottet lämnade under riksmötet följande yttranden:

- *JuU1y* till finansutskottet (FiU) över Utgiftsram för utgiftsområde 4 Rättsväsendet
- *JuU2y* till utrikesutskottet (UU) över Kommissionens arbetsprogram 2022
- *JuU3y* till konstitutionsutskottet över proposition 2021/22:55 Utlands-spioneri
- *JuU4y* till konstitutionsutskottet (KU) över proposition 2021/22:42 Föreningsfrihet och terroristorganisationer
- *JuU5y* till konstitutionsutskottet (KU) över regeringens skrivelse 2021/22:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021
- *JuU6y* till civilutskottet (CU) över proposition 2021/22:198 Stärkt rätt till skadestånd för brottsoffer
- *JuU7y* till socialförsäkringsutskottet (SfU) över proposition 2021/22:224 Utvisning på grund av brott – ett skärpt regelverk
- *JuU8y* till finansutskottet (FiU) över Vårändringsbudget för 2022 och motioner samt förslag till utskottsinitiativ relaterat till beredningen av vårändringsbudgeten
- *JuU9y* till socialutskottet (SoU) över regeringens skrivelse 2021/22:230 Vård av unga vid Statens institutionsstyrelses ungdomshem.
- Yttrande till konstitutionsutskottet över uppföljning av riksdagens tillämpning av subsidiaritetsprincipen (protokollsutdrag 2021/22:2).

EU-ärenden

Subsidiaritetsprövningar

Under riksmötet gjorde utskottet 18 subsidiaritetsprövningar av förslag till rättsakter från EU-kommissionen.

Utskottet ansåg att följande förslag stred mot subsidiaritetsprincipen:

- Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om åtgärder mot transportföretag som underlättar eller ägnar sig åt människohandel eller smuggling av migranter i samband med olaglig inresa till Europeiska unionens territorium (COM(2021) 753)
- Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om skydd för miljön genom straffrättsliga bestämmelser och om upphävande av direktiv 2008/99/EG (COM(2021) 851).

I följande fall ansåg utskottet att förslagen inte stred mot subsidiaritetsprincipen:

- Kommissionens förslag till rådets förordning om inrättande och användning av en utvärderings- och övervakningsmekanism för att kontrollera tillämpningen av Schengenregelverket och om upphävande av förordning (EU) nr 1053/2013 (COM(2021) 278)
- Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1153 vad gäller behöriga myndigheters åtkomst till centraliserade bankkontoregister via den gemensamma åtkomstpunkten (COM(2021) 429)
- Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av rådets beslut 2005/671/RIF för att anpassa det till unionens regler om skydd av personuppgifter (COM(2021) 767)
- Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en samarbetsplattform för gemensamma utredningsgrupper och om ändring av förordning (EU) 2018/1726 (COM(2021) 756)
- Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1727 och rådets beslut 2005/671/RIF vad gäller digitalt informationsutbyte i terrorismärenden (COM(2021) 757)
- Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om digitalisering av rättsligt samarbete och tillgång till rättslig prövning i gränsöverskridande civilrättsliga, handelsrättsliga och straffrättsliga frågor och ändring av vissa rättsakter inom området för rättsligt samarbete (COM(2021) 759)
- Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av rådets direktiv 2003/8/EG, rådets rambeslut 2002/465/RIF, 2002/584/RIF, 2003/577/RIF, 2005/214/RIF, 2006/783/RIF, 2008/909/RIF, 2008/947/RIF, 2009/829/RIF och 2009/948/RIF och Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/41/EU vad gäller digitalisering av rättsligt samarbete (COM(2021) 760)
- Kommissionens förslag till rådets rekommendation om operativt polis-samarbete (COM(2021) 780)
- Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om informationsutbyte mellan medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter och om upphävande av rådets rambeslut 2006/960/RIF (COM(2021) 782)

- Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om automatiskt utbyte av uppgifter för polissamarbete (Prüm II) och om ändring av rådets beslut 2008/615/RIF och 2008/616/RIF samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) 2018/1726, 2019/817 och 2019/818 (COM(2021) 784)
- Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) 2016/399 om en unionskodex om gränspassage för personer (COM(2021) 891)
- Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i nära relationer (COM(2022) 105)
- Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1727 vad gäller insamling, bevarande och analys av bevis rörande folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser vid Eurojust (COM(2022) 187)
- Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om skydd för personer som deltar i den offentliga debatten mot uppenbart ogrundade rättsprocesser och rättegångsmissbruk (strategiska rättsprocesser för att hindra offentlig debatt), (COM(2022) 177)
- Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om återvinning och förverkande av tillgångar (COM(2022) 245).

En redogörelse för utlåtandena (JuU48 och JuU50) finns ovan i avsnittet Betänkanden och utlåtanden.

Granskningar

Utskottet granskade inte något EU-dokument under riksmötet.

EU-frågor

Information

Under riksmötet informerade regeringen om EU-frågor vid sex sammanträden enligt följande:

- Den 30 september 2021 informerade statssekreterare Elisabeth Backteman inför RIF-rådet den 7–8 oktober 2021 (prot. 2021/22:2).
- Den 2 december 2021 informerade statssekreterarna Catharina Espmark och Lars Westbratt med medarbetare inför RIF-rådet den 9–10 december 2021 (prot. 2021/22:10).
- Den 27 januari 2022 informerade statssekreterare Catharina Espmark med medarbetare om departementets ordförandeskapsförberedande åtgärder (prot. 2021/22:14).

- Den 22 februari 2022 informerade statssekreterarna Catharina Espmark och Lars Westbratt med medarbetare inför RIF-rådet den 3–4 mars 2022 (prot. 2021/22:17).
- Den 24 mars 2022 informerade statssekreterare Lars Westbratt med medarbetare om det extrainsatta RIF-rådet den 28 mars 2022 (prot. 2021/22:20).
- Den 2 juni 2022 informerade statssekreterarna Catharina Espmark och Lars Westbratt med medarbetare inför RIF-rådet den 9–10 juni 2022 (prot. 2021/22:31).

Överläggningar

Utskottet överlade med regeringen vid sju tillfällen enligt följande:

- Den 30 september 2021 överlade utskottet med statssekreterare Elisabeth Backteman om kommissionens förslag till förordning om Schengens utvärderings- och övervakningsmekanism (prot. 2021/22:2).
- Den 27 januari 2022 överlade utskottet med statssekreterare Catharina Espmark med medarbetare om överförande av lagföring på straffrättens område (prot. 2021/22:14).
- Den 27 januari 2022 överlade utskottet med statssekreterare Catharina Espmark med medarbetare om ändringar i Schengens gränskodex (prot. 2021/22:14).
- Den 27 januari 2022 överlade utskottet med statssekreterare Lars Westbratt med medarbetare om kommissionens meddelande om hatpropaganda och hatbrott (prot. 2021/22:14).
- Den 17 mars 2022 överlade utskottet med statssekreterare Catharina Espmark med medarbetare om inrättandet av en samarbetsplattform för gemensamma utredningsgrupper (prot. 2021/22:19).
- Den 17 mars 2022 överlade utskottet med statssekreterare Catharina Espmark åtföljd av medarbetare om digitalt utbyte av information om terroristbrottslighet (prot. 2021/22:19).
- Den 24 mars 2022 överlade utskottet med statssekreterare Lars Westbratt åtföljd av medarbetare om digitalisering av rättsväsendet (prot. 2021/22:20).
- Den 31 mars 2022 överlade utskottet med statssekreterare Catharina Espmark åtföljd av medarbetare om kommissionens förslag till direktiv om informationsutbyte mellan medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter (prot. 2021/22:21).
- Den 31 mars 2022 överlade utskottet med statssekreterare Catharina Espmark åtföljd av medarbetare om kommissionens förslag till rådets rekommendation om operativt polissamarbete (prot. 2021/22:21).
- Den 31 mars 2022 överlade utskottet med statssekreterare Catharina Espmark åtföljd av medarbetare om förslag till förordning om automatiskt utbyte av uppgifter för polissamarbete (Prüm II) (prot. 2021/22:21).

- Den 28 april 2022 överlade utskottet med statssekreterare Lars Westbratt åtföljd av medarbetare om förslag till direktiv om våld mot kvinnor och våld i nära relationer (prot. 2021/22:25).
- Den 16 juni 2022 överlade utskottet med statssekreterare Lars Westbratt åtföljd av medarbetare om förslag om kriminalisering av överträdelser av sanktionsbeslut (prot. 2021/22:33).
- Den 16 juni 2022 överlade utskottet med statssekreterare Lars Westbratt åtföljd av medarbetare om förslag om nytt direktiv om återvinning av tillgångar och förverkande (prot. 2021/22:33).
- Den 16 juni 2022 överlade utskottet med statssekreterare Lars Westbratt åtföljd av medarbetare om förslag till förordning för att bekämpa sexuella övergrepp mot barn (prot. 2021/22:33).
- Den 16 juni 2022 överlade utskottet med statssekreterare Lars Westbratt åtföljd av medarbetare om förslag till revidering av API-direktivet (prot. 2021/22:33).

Information under utskottssammanträden

Under riksmötet fick utskottet muntlig information vid ett antal sammanträden, utöver vad som redovisats i avsnittet EU-frågor, enligt följande:

- Den 14 oktober 2021 informerade generaldirektör Kristina Svartz vid Brottsförebyggande rådet (Brå) och David Shannon, chef för enheten för forskning och utveckling vid Brå, om rapporten Missänkta för brott bland personer med inrikes respektive utrikes bakgrund (2021:9).
- Den 14 oktober 2021 informerade justitie- och migrationsminister Morgan Johansson om regeringens syn på Brås rapport (2021:9) och om ett kommittédirektiv om kriminalisering av förnekande av Förintelsen och av vissa andra brott.
- Den 21 oktober 2021 informerade generaldirektör Martin Holmgren vid Kriminalvården med medarbetare om Kriminalvårdens verksamhet.
- Den 28 oktober 2021 informerade riksåklagare Petra Lundh med medarbetare om hur möjligheten att besluta om tillträdesförbud till butik har kommit att tillämpas m.m.
- Den 30 november informerade företrädare för Justitiedepartementet, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och Sveriges Domstolar om budgetpropositionen för 2022, utgiftsområde 4.
- Den 9 december informerade rikspolischef Anders Thornberg med medarbetare om polisens verksamhet.
- Den 3 februari informerade medarbetare från Brå (uppkopplade på distans) om Brås rapport om ungdomsrån (2021:19).
- Den 17 februari informerade justitie- och inrikesminister Morgan Johansson med medarbetare om bl.a. drönare, vapendirektivet och femårslicenser.

- Den 24 mars informerade statssekreterare Lars Westbratt med medarbetare om de överväganden som gjordes vid framtagandet av ett utkast till lagrådsremissen om skärpta straff för olovlig körning och rattfylleri.
- Den 21 april informerade justitie- och inrikesminister Morgan Johansson och rikspolischef Anders Thornberg med medarbetare med anledning av de allvarliga ordningsstörningarna med kravaller och våldsamma upplopp samt om polisens passhantering.
- Den 12 maj informerade justitie- och inrikesminister Morgan Johansson med medarbetare om bl.a. hanteringen av passansökningar, de s.k. påsk-upploppen och vapendirektivet.
- Den 19 maj informerade Martin Valfridsson, avdelningschef för rikspolischefens kansli, Monica Hallberg, chef för avdelningen Ekonomistyrning vid Polismyndigheten, samt bitr. enhetschef Anna Zeidler och ämnesrådet Lars Andersson från Justitiedepartementet om vårändringsbudgeten för 2022.
- Den 31 maj informerade rättschef och avdelningschef Charlotte Driving vid Domstolsverket samt ämnesrådet Emma Pleiner och kanslirådet Evelina Sandgren vid Justitiedepartementet om hemställan från Domstolsverket.
- Den 9 juni informerade generaldirektör Elisabet Åbjörnsson Hollmark vid Statens institutionsstyrelse (Sis) med medarbetare om Sis verksamhet.
- Den 16 juni informerade generaldirektör Martin Holmgren vid Kriminalvården, tillsammans med kriminalvårdsdirektör Hanna Jarl och ställföreträdande enhetschef Joakim Righammar om bl.a. uppgifter om att personer som väntar på att avtjäna straff begår brott samt beläggningssituationen.
- Den 16 juni informerade avdelningschefen för Nationellt forensiskt centrum (NFC), Helena Trolläng, och avdelningschefen för rikspolischefens kansli, Martin Valfridsson, om verksamheten vid NFC, bl.a. vad gäller handläggningstider m.m.

Information under utskottsbesök

- Den 26 april besökte utskottet Åklagarmyndigheten.

Forsknings- och framtidsfrågor

Den 24 februari 2022 hölls i riksdagen en forskningsdag knuten till utskotten. Arrangemanget bestod av en gemensam del och en utskottsspecifik del. Vid den gemensamma delen, för vilken talmannen stod värd, hölls ett seminarium om vetenskapens roll för policy och beslutsfattande. Gästtalare var Åsa Wikforss, professor i teoretisk filosofi och ledamot i Svenska Akademien, samt Vidar Helgesen, vd i Nobelstiftelsen. Seminariet innehöll även en dialog mellan utskottens respektive ordförande samt närvarande gästtalare, forskare m.fl.

under ledning av moderator Cissi Askwall, generalsekreterare Vetenskap & Allmänhet. Vid det utskottsspecifika seminariet informerade Hans Brun, forskare och strategisk analytiker, och Lotta Mauritzon, nationell samordnare, båda vid nationellt bedrägericentrum, om sambandet mellan bedrägerier och annan grov organiserad brottslighet.

Utrikes resor

Utskottet deltog i ett antal internationella möten och konferenser enligt följande:

- Den 26–30 november deltog Petter Löberg (S) vid den Interparlamentariska unionens (IPU) 143:e församling i Madrid, Spanien.
- Den 30 november deltog Maria Strömkvist (S) och Carina Ödebrink (S) (digitalt) vid Europaparlamentets FEMM-utskotts interparlamentariska utskottsmöte den 30 november 2021 om att bekämpa våldet mot kvinnor.

Inkommande besök

Den 12 maj deltog Katja Nyberg (SD), Carina Ödebrink (S), Linda Westerlund Snecker (V), Juno Blom (L) och Ingemar Kihlström (KD) i ett möte om kriminalvård med en delegation från Turkiets nationalförsamling.

